

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДКРИТИХ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ
В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ****Чвирова О.Є.,**аспірант кафедри Архітектури будівель і споруд,
ochvyrova@gmail.com, ORCID: 0009-0007-0791-8719**Василенко О.Б.,**док. арх., проф. каф. Дизайну архітектурного середовища,
vasylenko@odaba.edu.ua, ORCID: 0000-0002-8261-3104*Архітектурно-художній інститут,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

Анотація. В статті проводиться дослідження в контексті сучасної практики проектування, планування та управління громадськими просторами. Громадські простори мають різне застосування і значення у кожному мікрорайоні та населеному пункті. Участь мешканців гарантує, що характер та використання публічного простору задовольняють особливі потреби громади. Якщо простір не відображає вимоги та бажання місцевого населення, він не буде використовуватися або підтримуватися. Соціальна участь є центральним елементом для побудови безпечних і рівноправних громадських просторів. отримані наукові результати дозволяють сформулювати основні підходи до подальшого розвитку створення нових та реконструкції існуючих громадських просторів, дають можливість досконаліше розробити їх функціональну організацію через впровадження принципів та рекомендацій формування громадських просторів. Розроблені пропозиції будуть корисні для подальших наукових досліджень у цій галузі та використання в проектній діяльності. Громадські простори розвивати варто і важливо, тому що в них підтримується позитивний фізичний і психологічний стан мешканців через заняття спортом, рекреацію, спілкування; планування слід вести поетапно, не переходячи до будівництва без аналізу та обговорень із місцевими жителями; розробляючи дизайн, варто зважати на контекст навколишнього району і не проектувати те ж саме, що вже є на сусідній вулиці; слід акцентувати увагу на збільшенні зелених насаджень, зменшенні відкритих поверхонь із мощенням та обмеженні доступу авто всередину громадського простору; громадські простори потрібно поєднувати у мережу та створювати лінійні зв'язки між ними у вигляді алей, пішохідних вулиць, бульварів, бігових та вело доріжок.

Ключові слова: проектування, планування, громадські простори, лінійні зв'язки, екосистема, озеленення, полі функціональність, художня виразність.

Вступ. Постановка проблеми. Розповсюдження концепції сталого розвитку на містобудівне планування вплинуло на усі види проектування пов'язані з міськими територіями, включаючи проектування громадських просторів. Громадський простір – це територія масового місцезнаходження людей, де відбувається перетин соціальних, культурних і особистісних процесів. Це місце, яке є відкритим і доступним для всіх громадян, незалежно від статі, раси, національності, віку чи їх соціально-економічного рівня. Тематика громадських просторів приваблює багато вчених, є фундаментальні роботи у таких вчених: Гейл Я., Джекобс Д., Лінч К., Гройс Г.Б., Колмаков Є.О., Ладигіна І.В., Дубіна Н.Г., Макухін М.О.

Актуальність тематики дослідження визначається рядом невирішених питань у контексті формування міського простору, а непривабливість на одноманітність міського

середовища, зміна потреб населення, необхідність переосмислення архітектури громадських просторів. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що на основі аналізу науково обґрунтовані методи оцінювання громадських просторів, які залишаються одним з найактуальнішим питанням теорії і практики проектування міст.

Мета дослідження. Розробка концепції організації практики проектування громадських просторів

Відповідно до поставленої мети визначилися **задачі дослідження:**

- узагальнити теоретичні та практичні досвід архітектурного формування громадських просторів;
- виявити основні фактори що впливають на архітектурне формування громадських просторів;
- запропонувати принципи архітектурного формування громадських просторів різних типів;
- сформулювати основні підходи до подальшого розвитку створення нових та реконструкції існуючих громадських просторів, дають можливість досконаліше розробити їх функціональну організацію через впровадження принципів та рекомендацій формування громадських просторів.

Практичне значення: отримані наукові результати дозволять сформулювати основні підходи до подальшого розвитку створення нових та реконструкції існуючих громадських просторів, дають можливість досконаліше розробити їх функціональну організацію через впровадження принципів та рекомендацій формування громадських просторів. Розроблені пропозиції будуть корисні для подальших наукових досліджень у цій галузі та використання в проектній діяльності.

Основний матеріал і результати. Доступність та інклюзивність якісного громадського простору – це не тільки про пандуси та відсутність бар'єрів, а і про створення середовища, у якому від самого початку рівномірно враховано інтереси різних користувачьких груп, особливо мало захищених: літніх людей та людей із обмеженими можливостями. Якісний громадський простір – це той, який відображає різноманітність та спонукає людей до спільного життя, заохочує їх бути на вулиці. Така жвавість створюється за можливості користування публічними просторами у різний спосіб. Це значить, що хороший громадський простір має представити принаймні десять способів використання. До цього переліку входять різні заняття, які люди практикують або десять причин, щоб знаходитися там – зайнятися спортом, з'їсти морозиво, погуляти із дітьми чи собакою, піти на побачення. Без достатньої кількості актуальних функцій громадські простори стають місцем проїзду чи обтяженням для локального бюджету, не пропонуючи нічого натомість забезпечити різноманіття використання за рахунок залучення різних операторів у простір або ж інтеграції із навколишніми вулицями. Приклади операторів – спорт прокат, кав'ярні, офіси або комунальні установи поруч із фасадами, які взаємодіють із громадським простором; створювати простір взаємодії, де люди можуть спілкуватися та обмінюватися думками. Добре працює із шаховими столами, амфітеатрами, фонтанами, сценами; уникати нелюдського масштабу – просторів суттєво більших за людину. У таких просторах відчувається дискомфорт та незахищеність. Великий простір брукованої площі можна ділити на 4-5 менших і надавати їм окремі функції; організувати тепле, комфортне, але регулярне та повне освітлення. Ці інструменти працюють превентивно порівнюючи з камерами спостереження; врахувати спеціальну інфраструктуру для переміщення (пандуси, з'їзди) і точкового використання (інклюзивні дитячі майданчики, кімнати мами та дитини, інклюзивні вбиральні).

Громадські простори повинні володіти такими характеристиками: просторовими, територіальними, функціональними комунікаційними, естетичними, візуальними. Основні функціональні характеристики громадських просторів:

- створення умов для різноманітних видів спілкування та громадського обслуговування жителів міст і сіл;

- забезпечення повсякденних, періодичних і епізодичних потреб життєдіяльності населення (дозвілля та відпочинок, особисте споживання товарів і послуг, духовні потреби [1].

Наразі, окрім покращення якості повітря за рахунок рослин, активно обговорюється корисний вплив висаджених у місті рослин на температурний режим. Рослини допомагають уникнути так званих “теплових островів”. “Тепловий острів” – це явище надто високих температур у населених пунктах, спричинене низькою кількістю озеленення і великою площею забетонованих та асфальтованих поверхонь. Уникнути таких “островів” можна, якщо змінити підхід до висадження нових рослин у населеному пункті. Сучасний підхід до озеленення у громадах великою мірою вказує на цінності, що їх підтримують у розвитку просторів на місцях. Взагалі, поводження із природою показово відрізняється у різних країнах.

Чудовий спосіб заощадити щорічне фінансування та покращити біорізноманіття міста, комбінуючи рослинність за її висотою та освітленістю території; великі, високі тіністі дерева – платани, клени, робінії, липи.

Незалежно від типу клімату, головна рекомендація полягає у створенні екосистеми. Обов'язковим кроком є аналіз наявного фонду і робота із контекстом. Замість необґрунтованих насаджень, такий підхід сприяє стійкому розвитку флори без надлишкових зусиль людини [2].

Основні аспекти, на які потрібно звертати увагу при роботі з екосистемою населеного пункту:

- відповідність зеленого фонду кліматичній і фізико-географічній зоні;
- водно-зелена інфраструктура;
- урахування зміни клімату;
- остерігатись рослин, завезені з інших географічних зон. Їх чудове вміння пристосовуватись до нового середовища трансформує цілі екосистеми та витісняє природні види;
- екосистема має бути цілісною за рахунок розвитку безперервних природних ланцюгів – дерев, кущів, трави, ґрунту, води.
- екологічність і сталість.

Ознаки та ключові складові успішного громадського простору:

- орієнтований на людину як індивіда. Як тільки у громадському просторі починає переважати персональний транспорт, тоді дуже важко відстояти межі пішохода – основного користувача простором;
- має адаптивні активності у різні пори року/дні тижня/час доби;
- створює умови до використання простору різними соціальними групами, не розділяючи їх вираженими фізичними бар'єрами (парканами, огорожами);
- безпечний, дружній до вразливих груп населення – літніх людей, осіб із дітьми, дівчат-підлітків;
- включає у себе економічно ефективні в експлуатації архітектурні рішення – меблі, озеленення, мощення;
- зважений у фінансових витратах, використовує власні локальні особливості і не копіює типові рішення підрядників [3].

Історія перших лондонських скверів може послужити прикладом того, як інвестиції в загальнодоступний некомерційний, але привабливий простір дозволяють не просто окупити витрати, але також отримати істотний прибуток.

У 1775 році Френсіс Рассел, герцог Бедфорд, заснував на місці столичної резиденції своїх предків міський сквер. Великий зелений простір в міському середовищі виявився настільки популярним, що моментально вирости ціни на нерухомість в околицях Бедфорд-скверу. Усвідомивши всі вигоди, та ж сім'я заклала ще один проект - Рассел-сквер, навколо якого незабаром розмістилися фешенебельні готелі та інші громадські будівлі. Майже через два з половиною століття район Блумсбері, в якому знаходиться безліч створених на межі

18-го і 19-го століть скверів, до сих пір є одним з найпрестижніших і привабливих для життя районів Лондона (рис. 1).

Рис. 1. Блумсбері, Лондон, Великобританія

Рис. 2. Район Фолс-Крік, Ванкувер, Канада

До 50-х років минулого століття район затоки Фолс-Крік, що примикає до історичного центру Ванкуверу, був промисловим ядром міста. У 1960 році пожежа, що виникла на території деревообробної фабрики, стерла його з обличчя землі. Ідея міської влади прокласти по берегу затоки швидкісну автотрасу без обговорення з громадськістю натрапила на потужний опір впливових міських активістів. Підсумком багаторічних дебатів став Офіційний план розвитку, прийнятий в 1972 році. По ньому працюють і зараз. Причому упор в ньому робиться на максимальне розмаїття функцій, безпеку і комфорт міського середовища (рис. 2).

Тут є не тільки житло (в тому числі соціальне), але і офісні та адміністративні будівлі, а також безліч магазинів і ресторанів на перших поверхах. Сьогодні район Фолс-Крік вважається одним із найкомфортніших та привабливих місць для життя на всьому північноамериканському континенті.

Рис. 3. Сади Йерба-Буена, Сан-Франциско, США.

Історія сучасного комплексу Сади Йерба-Буена почалася більше століття тому. Колись припортова промислова територія району під назвою "На південь від ринку", зруйнована землетрусом 1906 року, привернула увагу забудовників в 1950-х роках. У процесі створення стратегії розвитку району Міське агентство з реконструкції не просто привернуло в розвиток проекту "Сади Йерба-Буена" кошти від продажу землі, податків і інвестиції. Територія ретельно планувалася таким чином, щоб максимально збільшити вартість землі, а потім використовувати отриманий прибуток для фінансування запланованих поліпшень району (рис.3).

До 1960 року чисельність населення Мадрида перевищила 2,26 млн. люд., а 1970 року - досягла 3,15 млн. люд. У 70-ті роки Мадрид, як і всі великі міста Європи, потонув в автомобілях. Автомобіль обожнювався і передбачалося, що це єдиний перспективний вид транспорту - такий собі вінець творіння людини. У Мадриді, звичайно ж, розгортається активність з автомобілізації міста. Цінність бульварів у розумінні городян зникає, на їхньому місці зводяться широкі магістралі, розвивається система підземних та наземних автостоянок. Владою Мадрида на початок 2000-х було прийнято проект серйозної реконструкції шосе. Цей проект став частиною більш масштабної діяльності щодо зміни транспортної ситуації у всьому місті. Проект Madrid Río - це близько 650 га оновленої території, яка раніше була депресивним районом Мадрида. Ось, що було на набережній Мансанарес до 2006 року і що стало після закінчення реконструкції у 2011 році (рис. 4, 5, 6, 7).

Рис. 4. Набережна річки Мансанарес до 2006 року. Іспанія

Рис. 5. Набережна річки Мансанарес, Мадрида

Рис. 6. Набережна річки Мансанарес, Мадрид

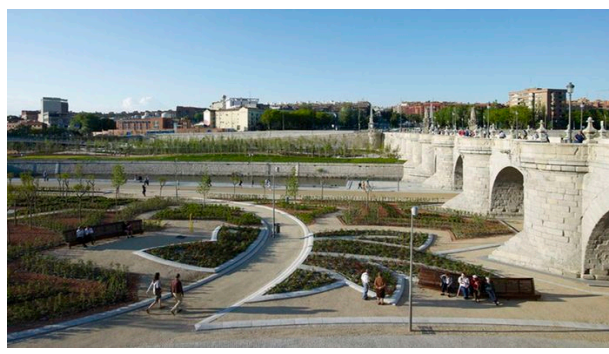

Рис. 7. Міст Толедо на річці Манасарес, Мадрид

Колись припортова промислова територія району під назвою "На південь від ринку", зруйнована землетрусом 1906 року, привернула увагу забудовників в 1950-х роках. У процесі створення стратегії розвитку району Міське агентство з реконструкції не просто привернуло в розвиток проекту "Сади Йерба-Буена" кошти від продажу землі, податків і інвестиції. Територія ретельно планувалася таким чином, щоб максимально збільшити вартість землі, а потім використовувати отриманий прибуток для фінансування запланованих поліпшень району (рис.3).

До 1960 року чисельність населення Мадрида перевищила 2,26 млн. люд., а 1970 року - досягла 3,15 млн. люд. У 70-ті роки Мадрид, як і всі великі міста Європи, потонув в автомобілях. Автомобіль обожнювався і передбачалося, що це єдиний перспективний вид транспорту - такий собі вінець творіння людини. У Мадриді, звичайно ж, розгортається активність з автомобілізації міста. Цінність бульварів у розумінні городян зникає, на їхньому місці зводяться широкі магістралі, розвивається система підземних та наземних автостоянок. Владою Мадрида на початок 2000-х було прийнято проект серйозної реконструкції шосе.

Цей проект став частиною більш масштабної діяльності щодо зміни транспортної ситуації у всьому місті. Проект Madrid Río - це близько 650 га оновленої території, яка раніше була депресивним районом Мадрида. Ось, що було на набережній Мансанарес до 2006 року і що стало після закінчення реконструкції у 2011 році (рис. 4, 5, 6, 7).

Територія, що вийшла в результаті - це: 42 км доріжок для пішоходів і людей, які займаються бігом; 30 км велодоріжок; 14 кортів для заняття великим тенісом. А також:

- стіна для скелелазіння з різними рівнями складності;
- дві спеціальні території для конькобіжців та скейтбордистів;
- два футбольні поля зі штучним покриттям для гри по сім осіб та одне поле для гри по 11 осіб;
- три поля для гри в баскетбол та футзал;
- спортивний причал для веслярів та каноїстів (коли у річці води багато) [5].

В українських містах європейські традиції переймають щосили. В Івано-Франківську, наприклад, повністю перекритий для транспорту центр. А в Чернівцях зробили пішохідною вулицю Ольги Кобилянської. Туди транспорт не пускають взагалі – посередині вулиці встановлені лавочки та ковані скульптури. Вулицю зробили місцем для прогулянок туристів і жителів міста. Ідеї по перетворенню в пішохідну також витають навколо головної вулиці Києву – Хрещатика. Поки ж часті тягучки і хаотично припарковані на тротуарах автомобілі залишаються однією з основних проблем Хрещатика. Головну вулицю столиці (на відрізок від Інститутської до Хмельницького) оголошують пішохідною тільки у вихідні та святкові дні.

Огляд визначних пам'яток – один із найважливіших етапів приїзду до будь-якого нового міста. У Харкові він розпочинається з місцевого майдана Свободи. Майдан Свободи – це величезний відкритий простір у самому центрі Харкова, за розмірами він є найбільшим в Україні та п'ятнадцятим у світі майданом. За 90 років свого існування Майдан Свободи встиг оточити себе красивими будівлями різних епох і архітектурних стилів. На сьогоднішній день свій оригінальний вигляд зберіг тільки Будинок державної промисловості, він же – Держпром, який став першим хмарочосом Східної Європи і першою будівлею, зробленою залізобетонним монолітом. Інші ж дві споруди, розташовані по боках від Держпрому, були сильно пошкоджені під час Другої світової війни і їх зовнішній вигляд сильно змінився, зараз вони належать Харківському національному університету імені В.Н. Каразіна [6]. На самому майдані Свободи часто відбуваються різноманітні ярмарки та концерти, а 2008-го року сюди приїздила легендарна група «Queen». Тоді вони зібрали тут понад 300 тисяч людей. До майдану Свободи можна дістатися майже з будь-якої точки міста, сюди ходять прямі маршрутки й автобуси з аеропорту, а з вокзалу можна дістатися на трамваї чи метро, яке представлене тут станціями «Держпром» та «Університет» (рис.8, 9).

Площа Архітекторів – дуже молода визначна пам'ятка міста Харкова. Вона розташована поблизу станції метро ім. архітектора О.М. Бекетова, в районі вулиць Раднаркомівської, Пушкінської та Дарвіна. Була відкрита 23 серпня 2009 року на честь Дня міста. За проектом влади, на площі було прокладені тротуар, газони, поставлено лавочки. Також було проведено реконструкцію пам'ятника закоханим, який оточує фонтан, що світиться у нічний час. Туристи та харків'яни з упевненістю називають цей «Фонтан Закоханих» восьмим дивом Харкова.

Площа Архітекторів – це своєрідний парк скульптур, головною окрасою якого є експозиція «Семи чудес Харкова». Це макети найкращих, на думку громадян міста Харкова, архітектурних споруд міста (рис. 10, 11). Привокзальний майдан – майдан у Харкові перед центральним залізничним вокзалом Харків-Пасажирський. Привокзальний майдан зазнавав змін та перепланування. У 2000-ні роки на Привокзальному майдані було споруджено фонтан та кафе і з тих пір він перетворився зі звичайного майдану перед вокзалом на місце для відпочинку та проведення урочистостей у святкові дні (рис. 12).

Сад Шевченка – візитна картка Міста. Сад став по праву улюбленим місцем відпочинку харків'ян та гостей міста із самого моменту свого заснування (рис.13).

Рис. 8. Майдан Свободи, м. Харків, Україна

Рис. 9. ХНУ, Держпром, Площа Свободи, м. Харків, Україна

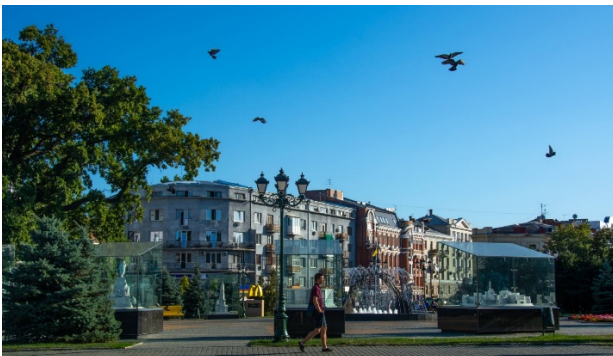

Рис. 10. Майдан Архітекторів, м. Харків, Україна

Рис. 11. Пам'ятник закоханим, пл. Архітекторів, м. Харків, Україна

Рис. 12. Привокзальний майдан, м. Харків, Україна

Рис. 13. Сад Шевченко, м. Харків, Україна

Рис. 14. Центральний парк культури та відпочинку у Харкові, Україна

Рис. 15. Майдан Конституції, м. Харків, Україна

Центральний парк культури та відпочинку у Харкові розташований у центрі міста. Це чудове місце для відпочинку з дітьми, для вечірніх прогулянок і навіть для того, щоб відзначити свято. Парк чудово підходить для активних людей, і тут збирається дуже багато

молоді. На території парку велика кількість лавок для відпочинку, а для дітей є різноманітні розваги. Починаючи від атракціонів, машинок та майданчиків та закінчуючи спортивним комплексом та тренажерами (рис.14).

Майдан Конституції у Харкові – найстаріша площа міста, яка нині є одним із символів Харкова (рис. 15). Щоб громадський простір функціонував, важливо вміти побудувати систему управління. Управління громадським простором може йти спільно різними департаментами адміністрації міста, де за благоустрій дитячих майданчиків, за прибирання та управління муніципальним майном відповідають різні люди. Проблема комерціалізації простору може бути вирішена шляхом отримання додаткового прибутку від продажу прав на торгівлю, доходу від передачі прав оренди місця для паркування мешканцям прилеглих будинків. Важливо розуміти, що соціально-психологічні особливості суспільних просторів також відіграють важливу роль та допомагають створювати сприятливу та комфортну психологічну атмосферу [7].

Необхідно розуміти, що робота з громадськими просторами – важливе та відповідальне завдання, оскільки їх перетворення та створення безпосередньо позначається на зовнішності міста. З іншого боку, ефект від якісних перетворень стає очевидним не відразу, а витрати у своїй мають колосальні обороти. Але система громадських центрів, тісно взаємопов'язана з безперервною системою озеленення та благоустрою міста, несе за собою підвищення рівня комфортності довкілля, що завжди є новим етапом у розвитку міста, робить його більш привабливим, конкурентоспроможним, безпечним та сучасним.

Висновки. Таким чином, досвід дослідження міських суспільних просторів показує, що соціальна значущість кожного суспільного простору зростає з його функціональною та культурною цінністю, але є відносною категорією. Те, що раніше було цінним, стає малоцінним, відбувається деградація простору. Необхідно збереження характерних просторів міста, які містять визначні історичні елементи, і є відображенням епохи. Підвищення художньої виразності не тільки окремих територій, а й міста в цілому, збереження своєрідності, що історично склалося, можуть бути досягнуті за умови:

- використання історично сформованих і не втратили значення традицій;
- підтримки характерних для даного міста силуету та панорам з урахуванням сприйняття як з локальних точок, так і з великих відкритих просторів;
- органічного поєднання архітектури, монументальної скульптури, засобів благоустрою та озеленення з іншими компонентами міського середовища;
- обліку містобудівної ролі кожного окремо взятого простору міста.

Необхідна диференціація громадських просторів міста, яка визначається не лише різними їх просторовими та розмірними типами, а й взаємо розташуванням та взаємодією, що дозволить виявити просторові моделі.

Громадські простори розвивати варто і важливо, тому що в них підтримується позитивний фізичний і психологічний стан мешканців через заняття спортом, рекреацію, спілкування; планування слід вести поетапно, не переходячи до будівництва без аналізу та обговорень із місцевими жителями; розробляючи дизайн, варто зважати на контекст навколишнього району і не проектувати те ж саме, що вже є на сусідній вулиці; слід акцентувати увагу на збільшенні зелених насаджень, зменшенні відкритих поверхонь із мощенням та обмеженні доступу авто всередину громадського простору; громадські простори потрібно поєднувати у мережу та створювати лінійні зв'язки між ними у вигляді алей, пішохідних вулиць, бульварів, бігових та велодоріжок; частину ділянок громадського простору можна надавати у користування бізнесу із чіткими правилами використання наперед; простори мають враховувати групи осіб із обмеженими можливостями та бути інклюзивними.

Література

- [1] Гройс Б. Громадський простір: від порожнечі до феномена / Б. Гройс; [Пер. з англ. Зайцева А.]. – М.: Інститут медіа, архітектури та дизайну «Стрілка», 2012. – 20 с.
- [2] Колмаков Є.О. Напрямок формування міських багаторівневих громадських просторів. К. КНУБА, «Молодий вчений» № 11 листопад, 2016 р. стор.182.
- [3] Ладигіна І.В. Глобальні міста в контексті мегалополізації як невід’ємна складова сучасного етапу процесу урбанізації / І.В. Ладигіна, Є.В. Біжко // Науковий вісник будівництва.– 2019. – Т. 1, № 2. – С. 81–88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvb_2019_1_2_16 (дата звернення 07.08.2023).
- [4] Ладигіна І.В., Руденко А.О. Особливості становлення системного підходу у вітчизняному містобудуванні. Тези доповідей IV міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології в архітектурі і дизайні» 21-22 травня 2020 р. Харків, ХНУБА, с.227.
- [5] Ладигіна І.В., Дубіна Н.Г., Біжко Є.В. Формування житлових комплексів в структурі найкрупніших українських міст. Тези доповідей IV міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології в архітектурі і дизайні» 21-22 травня 2020 р. Харків, ХНУБА, с. 276.
- [6] Макухін М.О. Архітектурно-планувальні тенденції та принципи формування багатофункціональних мостових споруд: дис. на здобуття наук. ступеня канд. арх.: спец. 18.00.01 – Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури / М.О. Макухін. - К., 2016. - 183 с.
- [7] Тищенко І. Що таке міський громадський простір / Тищенко І. URL: <http://mistosite.org.ua/uk/articles/shho-take-m%D1%96skij-publ%D1%96chnyj-prost%D1%96r> (дата звернення 05.09.2022).

References

- [1] Grojs B. Gromadskyj prostir: vid poroznechi do fenomena / B. Grojs; [Per. z angl. Zaytseva A.]. – M.: Institut media, arhitektury ta dizajnu «Strilka», 2012. – 20 s.
- [2] Kolmakov E.O. Napriam formuvannia miskykh bagatorivnevyykh gromadskykh prostoriv. K. KNUBA, «Molodyj vchenyj» № 11 lystopad, 2016 r. s.182.
- [3] Ladygina I.V. Globalni mista v konteksti megalopolyszacii jak nevidjemna skladova suchasnogo etapu urbanizacss / I.V. Ladygina, E.V. Bizko // Naukovyj visnyk budivnyctva.– 2019. – Т. 1, № 2. – С. 81–88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvb_2019_1_2_16 (data zvernennia 07.08.2023).
- [4] Ladygina I.V., Rudenko A.O. Osoblyvosti stanovlennia systemnogo pidhodu u vitchiznianomu mistobuduvanni. Tezy dopovidej IV miznarodnoi naukovy-praktychnoi konferencii «Innovacijni tehnologii v arhitekturi i duzajni» 21-22 travnia 2020 r. Harkiv, HNUBA, s. 227.
- [5] Ladygina I.V., Dubina N.G., Bizko E.V. Formuvannia zytlovykh kompleksiv v strukturi najkрупnishiuh ukrainskykh mist. Tezy dopovidej IV miznarodnoi naukovy-praktychnoi konferencii «Innovacijni tehnologii v arhitekturi i duzajni» 21-22 travnia 2020 r. Harkiv, HNUBA, s. 276.
- [6] Makuhin M.O. Arhitekturno-planuvalni tendencii ta pryncypy formuvannia bagatofunkcionalnykh mostovykh sporud: dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. arh.: spec. 18.00.01 – Teoria arhitektury, restavracia pamiatok arhitektury / M. O. Makuhin. - K., 2016. - 183 s.
- [7] Tishchenko I. Shcho take viskyj gromadskyj prostir / I. Tishchenko URL:<http://mistosite.org.ua/uk/articles/shho-take-m%D1%96skij-publ%D1%96chnyj-prost%D1%96r> (data zvernennia 05.09.2022).

ORGANIZATION OF OPEN PUBLIC SPACES IN THE URBAN ENVIRONMENT

Chvyrova O.Y.,

Graduate student of the Department of Architecture of Buildings and Structures
ochvyrova@gmail.com, ORCID: 0009-0007-0791-8719

Vasylenko O.B,

Doctor of Architecture, Professor of the Department of Architectural Environment Design,
vasylenko@odaba.edu.ua, ORCID: 0000-0002-8261-3104

*Institute of Architecture and Art,
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture*

Abstract. The article conducts research in the context of modern practice of designing, planning and managing public spaces. Public spaces have different uses and meanings in each neighborhood and settlement. Resident participation ensures that the nature and use of public space meets the specific needs of the community. If a space does not reflect the demands and desires of the local population, it will not be used or maintained. Social participation is central to building safe and equitable public spaces. The obtained scientific results will make it possible to formulate the main approaches to the further development of the creation of new and reconstruction of existing public spaces, provide an opportunity to more thoroughly develop their functional organization through the implementation of principles and recommendations for the formation of public spaces. The developed proposals will be useful for further scientific research in this field and use in project activities. It is worthwhile and important to develop public spaces, because they support the positive physical and psychological state of residents through sports, recreation, communication; planning should be carried out in stages, without proceeding to construction without analysis and discussions with local residents; when developing a design, it is worth taking into account the context of the surrounding area and not designing the same thing that is already on the next street; attention should be focused on the increase of green spaces, the reduction of open surfaces with paving and limiting the access of cars to the public space; public spaces should be connected into a network and linear connections should be created between them in the form of alleys, pedestrian streets, boulevards, jogging and cycling paths.

Keywords: design, planning, vast spaces, linear connections, ecosystem, greenery polyfunctionality, artistic expression.